

FNV Werkgroep Sub-Sahara Afrika

knipselkrant Swaziland nr. 224 24- 07 -2026.

Facts & Figures

Eswatini on the edge

Eswatini has two official capitals: Mbabane, the administrative center, and Lombamba, the seat of government and royal power. © GIS by macpíxxel

Parlementsleden hekelen regering vanwege ‘foute’ berekeningen bij salarisherziening

Door Ntombi Mhlongo, Times of eSwatini, 23 juli 2026

LOBAMBA: “Wat we hebben ontvangen is 8,5 procent en niet 85 procent”. Dit verklaarde Mgucisi Dlamini, parlamentslid voor Mahlangatja, gisteren tijdens het debat in de portefeuillecommissie over het prestatierapport van het eerste kwartaal van het ministerie van Openbare Dienst voor het boekjaar 2026/2027.

Tijdens het debat leverden de parlamentsleden scherpe kritiek op de regering over de uitvoering van de salarisherziening van 2025. Zij voerden aan dat de veelbesproken salarisaanpassing van 85 procent bij veel ambtenaren en openbare functionarissen tot teleurstelling had geleid, omdat zij volgens hen aanzienlijk lagere verhogingen hadden ontvangen dan verwacht. Centraal in het debat stond de bewering dat de cijfers die aan het publiek waren meegedeeld, niet overeenkwamen met de werkelijke bedragen die in de salarissen van de werknemers waren verwerkt.

De parlamentsleden voerden aan dat deze discrepantie voor verwarring en frustratie had gezorgd onder ambtenaren, van wie velen een veel grotere aanpassing hadden verwacht na de aankondiging van de regering over de uitvoering van de aanbevelingen uit de salarisherziening.

Mgucisi Dlamini, parlamentslid voor Mahlangatja, zei dat de cijfers simpelweg niet klopten en benadrukte dat wat de werknemers hadden ontvangen bij lange na niet in de buurt kwam van de 85 procent die was gecommuniceerd. “Er is iets misgegaan. We zijn dan wel geen accountants, maar er is een verschil tussen 85 procent en 8,5 procent. Wat we hebben ontvangen is 8,5 procent en ik vind dat dit moet worden gecorrigeerd. Er is maar één manier om te rekenen. De minister moet dit onderzoeken, want de emaSwati, inclusief wij als politici, zijn teleurgesteld,” zei hij.

Verschillende parlamentsleden sloten zich bij hem aan en zeiden dat ze talloze klachten hadden ontvangen van ambtenaren in hun kiesdistricten, die vraagtekens plaatsten bij de manier waarop de berekeningen waren uitgevoerd.

Sicelo Jele, parlamentslid voor LaMgabhi, zei dat de loonsverhogingen die veel werknemers hadden ontvangen te klein waren om enig wezenlijk verschil te maken, met name voor wetgevers die vaak werden ingeschakeld om kwetsbare groepen bij te staan

Bezuinigingen door de Verenigde Staten hebben ernstige gevolgen voor eSwatini en andere internationale organisaties die voor hiv-behandeling afhankelijk zijn van PEPFAR

Door Musa Mdluli, Swaziland News, 21 juli 2026

MBABANE: Bezuinigingen door de Verenigde Staten hebben ernstige gevolgen gehad voor internationale organisaties die hiv-behandeling aanbieden, zo blijkt uit een nieuw rapport dat door Aljazeera wordt aangehaald. Uit het rapport, dat dinsdag werd gepubliceerd door de hiv-liefdadigheidsorganisatie amfAR, blijkt dat de bezuinigingen op de financiering van PEPFAR

(het noodplan van de Amerikaanse president voor aidsbestrijding) door de regering van de Amerikaanse president Donald Trump de hiv-preventie en -behandeling in tientallen landen hebben ondermijnd.

Organisaties in Eswatini en andere landen zijn gedwongen klinieken te sluiten, personeel te ontslaan en diensten te beperken, aldus het rapport, dat verwijst naar een enquête onder 166 organisaties in 46 landen die afhankelijk waren van PEPFAR-financiering. „De verstoring was ongelooflijk wijdverbreid”, aldus Elise Lankiewicz, beleidsmedewerker bij amfAR en mede-hoofdauteur.

Geen enkel onderdeel van het programma bleef ongeschonden, zei ze, ook niet de gebieden waarvan de Amerikaanse regering had beweerd dat ze die zou beschermen. Volgens het rapport sloten meer dan 1.700 klinieken hun deuren en verloren meer dan 16.000 werknemers hun baan nadat de toekenning van subsidies was uitgesteld of geannuleerd.

eSwatini is vastbesloten de nationale dialoog over de bevordering en bescherming van de mensenrechten voor iedereen te versterken

Door Themba Zwane, eSwatini Positive News, 23 juli 2026

EZULWINI: De regering heeft aangegeven dat Eswatini zich inzet voor het versterken van de nationale dialoog over de bevordering en bescherming van de mensenrechten voor iedereen, nu het land zich voorbereidt op de indiening van zijn nationale rapport voor de vierde cyclus van de Universele Periodieke Evaluatie (UPR) bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. De Universele Periodieke Evaluatie is een mechanisme van de Verenigde Naties waarbij lidstaten periodiek worden beoordeeld op hun mensenrechtenbeleid en de uitvoering van aanbevelingen die gericht zijn op het verbeteren van de bescherming en bevordering van de mensenrechten. In het rapport van Eswatini voor de vierde cyclus zullen de vooruitgang, prestaties, uitdagingen en toezeggingen van het land bij het bevorderen van de mensenrechten voor alle burgers worden uiteengezet.

Dit werd bekendgemaakt door Dorcus Dlamini, hoofdsecretaris bij het ministerie van Justitie en Constitutionele Zaken, tijdens de validatiebijeenkomst over het ontwerpverslag van Eswatini voor de vierde cyclus van de Universele Periodieke Evaluatie (UPR), die donderdag plaatsvond in het Happy Valley Hotel. In haar toespraak tot vertegenwoordigers van ministeries en overheidsdiensten, de Commissie voor Mensenrechten en Openbaar Bestuur (CHRPA), ontwikkelingspartners en maatschappelijke organisaties beschreef Dlamini de validatiebijeenkomst als een belangrijke mijlpaal in de voorbereidingen van het land op het UPR-proces van de vierde cyclus.

Ze zei dat dit initiatief aantoont dat Eswatini zich niet alleen inzet voor het nakomen van zijn internationale mensenrechtenverplichtingen, maar ook voor het bevorderen van een inclusieve nationale dialoog over mensenrechtenkwesties die het land aangaan. “De bijeenkomst van vandaag vormt een belangrijke mijlpaal in de voorbereiding op de vierde cyclus van de UPR voor de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. Het weerspiegelt niet alleen ons streven om internationale mensenrechtenverplichtingen na te komen, maar ook onze vastberadenheid om de nationale dialoog over de bevordering en bescherming van de mensenrechten voor iedereen in het Koninkrijk Eswatini te versterken”, zei ze.

Dlamini merkte op dat Eswatini consequent heeft deelgenomen aan het proces van de Universele Periodieke Evaluatie, omdat zinnvolle betrokkenheid bij internationale mensenrechtenmechanismen bijdraagt aan beter bestuur, sterkere instellingen en een betere dienstverlening. Zij legde uit dat aanbevelingen die in het kader van het UPR-mechanisme worden ontvangen, een belangrijke leidraad blijven voor nationale hervormingen en tegelijkertijd de regering helpen bij het identificeren van gebieden waar extra inspanningen, partnerschappen en middelen nodig zijn.

De hoofdsecretaris benadrukte dat de validatieprocedure meer is dan alleen een procedurele vereiste; zij omschreef het als een essentieel kwaliteitsborgingsproces dat erop gericht is te waarborgen dat het nationale rapport nauwkeurig, evenwichtig en op bewijsmateriaal gebaseerd is en de realiteit van het land weerspiegelt. “Deze bijeenkomst biedt belanghebbenden de gelegenheid om de gepresenteerde informatie te toetsen, omissies op te sporen, onjuistheden te corrigeren en gezamenlijk een rapport op te stellen dat een beeld geeft van de prestaties, lopende initiatieven en resterende uitdagingen van het land,” zei ze. Dlamini benadrukte dat een geloofwaardig nationaal rapport alleen tot stand kan komen via een inclusief en participatief proces; daarom heeft de regering de belangrijkste belanghebbenden uit verschillende sectoren bijeengebracht.

Meer dan 6 000 banen ‘verloren’ in 3 maanden

Door Stanley Khumalo, Times of eSwatini, 20 juli 2026

MBABANE: De regering creëert banen, maar bedrijven schrappen ze; uit officiële rapporten blijkt dat er 2 248 nieuwe vacatures zijn, terwijl 6 165 werknemers zijn ontslagen of op non-actief zijn gesteld. Uit de rapporten van drie ministeries over het eerste kwartaal van het boekjaar 2026/27 blijkt dat de regering de afgelopen drie maanden toestemming heeft gegeven voor de invulling van 1 692 functies bij de overheid en de creatie en instandhouding van nog eens 556 banen in de particuliere sector heeft ondersteund.

In dezelfde periode werden 599 werknemers ontslagen en 5 566 werknemers op non-actief gesteld. Deze cijfers zijn afkomstig uit de meest recente rapporten van de ministeries van Openbare Dienst, Handel en Arbeid.

Alles bij elkaar genomen laten de rapporten zien dat de regering de werving uitbreidt en investeringen stimuleert, terwijl het ministerie van Arbeid een toename van het aantal ontslagen en tijdelijke werkloosheid in de particuliere sector registreerde.

Deze ontwikkelingen volgen slechts enkele weken na de publicatie van de Geïntegreerde Arbeidskrachtenenquête 2025, waarin een netto toename van 10 861 banen tussen 2023 en 2025 werd vastgesteld. De werkgelegenheid steeg van 260 356 mensen in 2023 tot 271 227 in 2025, terwijl het werkloosheidspercentage daalde van 35,4 procent naar 33,5 procent.

Ondanks die verbetering bleek uit de enquête ook dat 136 487 emaSwati in 2025 nog steeds werkloos waren. Wanneer ook ontmoedigde werkzoekenden werden meegerekend, steeg het aantal mensen dat met moeilijkheden op de arbeidsmarkt te maken had tot 227 810.

ONTHULD: Isiah Hlungwini Hlatshwayo, adjunct-hoofd van de inlichtingendienst van de politie, heeft op frauduleuze wijze zijn geboortedatum gewijzigd om zijn pensionering te ontlopen.

Swaziland News, 17 juli 2026, door Zweli Martin Dlamini

MBABANE: Adjunct-commissaris Isiah Hlungwini Hlatshwayo, plaatsvervangend hoofd van de inlichtingendienst, zou zijn geboortedatum in de overheidssystemen hebben gewijzigd om zijn pensionering te ontlopen. Uit schriftelijk bewijsmateriaal in ons bezit blijkt dat de adjunct-commissaris op 16 april 1966 is geboren en op 16 april 2026 met pensioen had moeten gaan.

De adjunct-commissaris zou documenten en de gegevenssystemen voor overheidsmedewerkers hebben gemanipuleerd; hij heeft zijn geboortedatum gewijzigd in 16 april 1967 om zijn pensionering te ontlopen, maar vergat het identiteitsnummer (ID-nummer) in het systeem aan te passen, „dat begint met ‘660416’ als de eerste zes (6) cijfers, wat aangeeft dat hij op 16 april 1966 is geboren”,

Overigens blijkt uit de documenten verder dat, hoewel de adjunct-commissaris zijn geboortedatum in het gegevenssysteem voor overheidsmedewerkers naar verluidt zou hebben gewijzigd in 16 april 1967, uit het register van geboorteakten van het ministerie van Binnenlandse Zaken blijkt dat hij op 16 april 1966 is geboren; deze publicatie zal vrijdagavond het bewijsmateriaal publiceren dat deze beschuldigingen onderbouwt.

Legerleider Moses Mashikilisane Fakudze verschijnt voor de Commissie voor Mensenrechten en Openbaar Bestuur, maar verzuimt meer dan tweehonderd (200) stuks vee op te geven die naar verluidt als smeergeld zijn betaald door rekruten en soldaten die op bevordering aasden.

Swaziland News, 18 juli 2026, door Musa Mdluli

MBABANE: Legerleider Moses Mashikilisane Fakudze verscheen deze week voor de Commissie voor Mensenrechten en Openbaar Bestuur om zijn bezittingen en schulden op te geven.

De legercommandant heeft echter nagelaten de meer dan tweehonderd (200) stuks vee op te geven die naar verluidt als smeergeld zijn betaald door rekruten en soldaten die op bevordering aasden. De opgave van bezittingen en schulden vindt plaats in overeenstemming met artikel 241 van de grondwet van het Koninkrijk Eswatini.

BREAKING NEWS: Waarnemend openbaar aanklager Lomvula Hlophe saboteert de inspanningen van de politie om dominee Senzo Hlatjwako, de hoofdverdachte in het veelbesproken Chinese schandaal rond illegale gokpraktijken en afpersing ter waarde van miljarden, te arresteren; de namen van koning Mswati en de premier worden gebruikt om het strafrechtelijk systeem te ondermijnen.

Swaziland news, 20 juli, door Musa Mdluli

MBABANE: Dominee Senzo Hlatjwako, de hoofdverdachte in het veelbesproken schandaal rond illegale gokpraktijken en afpersing ter waarde van miljarden door Chinezen, wordt naar verluidt beschermd door de waarnemend openbaar aanklager Lomvula Hlophe. Hooggeplaatste politiebronnen vertelden Swaziland News dat dominee Hlatjwako zo arrogant is geworden dat hij dreigde politieonderzoekers bij koning Mswati aan te geven omdat zij de zaak onderzochten.

De waarnemend DPP heeft de inspanningen van de politie om Hlatjwako en zijn vrouw Misiwe Jele-Hlatjwako – de assistent-immigratieambtenaar die naar verluidt frauduleuze vergunningen voor de Chinese staatsburgers in de illegale gokpraktijken ter waarde van miljarden heeft gefaciliteerd – te arresteren, op ontwijkende wijze gesaboteerd.

„Hij heeft de politieonderzoekers bedreigd door de naam van de koning en de premier in de mond te nemen, waarbij hij zei dat hij nooit gearresteerd zal worden, maar dat hij hen bij de koning zal aangeven. We vermoeden dat, hoewel de premier eerder heeft gezegd dat hij Hlatjwako niet zal beschermen, hij de openbare aanklager achter de schermen mogelijk opdracht geeft om de arrestatie niet mogelijk te maken, aangezien Senzo de Chinese baas van de illegale gokpraktijken aan de premier heeft voorgesteld en de Chinezen de premier enkele geschenken hebben gegeven”, aldus een hooggeplaatste bron bij de politie.

Overigens wordt dominee Senzo Hlatjwako ervan beschuldigd betrokken te zijn bij het schandaal rond illegaal gokken en afpersing ter waarde van miljarden, via zijn bedrijf dat vermeende illegale vergunningen voor Chinese staatsburgers zou hebben geregeld.

“Verwijder alstublieft de artikelen, ze bezorgen ons problemen. Laten we erover praten,” smeekt Willem Delpont, directeur van eBet, die te maken heeft met een vordering van meerdere miljarden van de Eswatini Revenue Service (ERS), aan Zweli Martin Dlamini, hoofdredacteur van Swaziland News.

Swaziland News, 21 juli door Musa Mdluli

MBABANE: Willem Delpont, de directeur van eBet tegen wie de Eswatini Revenue Service (ERS) een onderzoek naar belastingontduiking ter waarde van miljarden voert, zou Zweli Martin Dlamini, hoofdredacteur van Swaziland News, hebben 'overspoeld' met berichten waarin hij hem smeekte artikelen te verwijderen die hem, zijn zakenpartner Ioannis Kiriakos Calibitis en hun bedrijf in verband brachten met vermeende belastingontduiking.

Delpont zei dat, nadat de artikelen waren verwijderd, de hoofdredacteur en hij vervolgens als 'heren' met elkaar zouden praten, aangezien de artikelen “enorme problemen voor hen beiden veroorzaken, zowel in Eswatini als internationaal”.

Maar Zweli Martin Dlamini, hoofdredacteur van Swaziland News, hield vol dat de artikelen niet zullen worden verwijderd en dat er binnenkort meer artikelen over belastingontduiking zullen verschijnen waarin eBet en andere onlinebedrijven aan de kaak worden gesteld, en dat deze het publieke debat zullen domineren of daar deel van zullen uitmaken.

„Ik heb in mijn meer dan twintig (20) jaar ervaring als journalist te maken gehad met ‚maffia’s‘ en ik zie wel wat Willem Delpont probeert te bereiken door te onderhandelen over

het verwijderen van de artikelen. Wij verwijderen geen artikelen, tenzij we daartoe worden opgedragen door de Persraad van Zuid-Afrika, die toezicht houdt op de media, of door de rechtbanken. Ik zou Willem Delport willen adviseren om zich tot de Persraad of de rechtbank te wenden als hij vindt dat onze verslagen niet juist zijn; wij zullen bewijsmateriaal overleggen. Willem Delport is een miljardair of miljonair, maar dat betekent niet dat hij hier zomaar kan komen en mij kan vertellen dat ik artikelen moet verwijderen. Ik beschouw dit als een enorme minachting voor mijn journalistieke werk”, aldus de hoofdredacteur.